

ДЕНЬ "ОХИ" - натиск итало-фашистской агрессии

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ "ΟΧΙ" ΣΤΟΝ ΙΤΑΛΙΚΟ ΦΑΣΙΣΜΟ

Η κατάληψη της Αλβανίας από τον Μουσολίνι το 1939 αποκαλύπτει τα επεκτατικά ιταλικά σχέδια στην Ανατολική Μεσόγειο και στα Βαλκάνια. Από τότε αρχίζει μια σειρά εκφοβισμών της Ιταλίας προς την Ελλάδα με αποκορύφωμα τις έξι βόμβες εναντίον της ακταιωρού Α6 κοντά στις Λαγούσες, μεταξύ Σαλαμίνας και Αίγινας στις 6 Αυγούστου 1940, και, βεβαίως, τον τορπιλισμό του ελληνικού αντιτορπιλικού «Έλλη» στις 15 Αυγούστου 1940 στο λιμάνι της Τήνου.

Захват Албании войсками Муссолини в 1939 г. наглядно свидетельствовал о притязаниях фашистской Италии на Восточное Средиземноморье и на Балканы. После этого начинается кампания по запугиванию Греции, кульминацией которой стала бомбардировка 6 августа 1940г. патрульного судна береговой охраны «А6» вблизи Лагусес (между Саламином и Эгиной) а также подрыв греческого контрминоносца "Элли" 15 августа 1940 г. в порту острова Тинос.

Την αυγή της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940 ο Ιταλός πρέσβυς στην Αθήνα, ύστερα από εντολή της φασιστικής ιταλικής κυβέρνησης, με

KENTPO EΛΛHNIKOY ΠOΛITIΣMOY – HELLENIC CULTURAL CENTER

44, Altufyevskoe shosse, office No 9

127566 Moscow, Russia

Tel.: +7 495 7084809; Tel./Fax: +7 495 7084810

e-mail: hcc@mail.ru info@hecucenter.ru

www.hecucenter.ru

τελεσίγραφο προς τον Ιωάννη Μεταξά απαιτεί την άμεση εκχώρηση ορισμένων στρατηγικών σημείων του ελληνικού εθνικού εδάφους «ως εγγύηση της ουδετερότητας της Ελλάδας και της ασφάλειας της Ιταλίας». Όταν ο Έλληνας πρωθυπουργός αποκρούει κατηγορηματικά τις τελεσιγραφικές αυτές αξιώσεις, τα ιταλικά στρατεύματα, διασχίζοντας την ελληνοαλβανική μεθόριο, εισβάλλουν στην Ήπειρο. Στην απόπειρά του να αιτιολογήσει την απρόκλητη επίθεση της Ιταλίας, ο Μουσολίνι ισχυρίστηκε, αβάσιμα, ότι η Ελλάδα είχε παραβιάσει τους κανόνες της ουδετερότητας, παρέχοντας, στο έδαφός της, διευκολύνσεις προς τα βρετανικά στρατεύματα και, ακόμη, καταπιέζοντας αλβανόφωνους κατοίκους της Ηπείρου.

На заре 28 октября 1940 г. итальянский посол в Афинах, следуя приказу правительства фашистской Италии, вручил Иоаннису Метаксасу ультиматум с требованием немедленной передачи Италии стратегически важных точек на греческой территории, чтобы «гарантировать нейтралитет Греции и безопасность Италии». После того как премьер-министр Греции категорически отверг эти требования, итальянские войска пересекли албано-греческую границу и вторглись на территорию Эпира. Пытаясь оправдать ничем не спровоцированное нападение Италии, Муссолини утверждал, якобы Греция нарушила условия нейтралитета, предоставив свои земли для дислокации британских войск. Более того, Муссолини выдвинул абсурдные по своей сути обвинения в том, что греческие власти угнетали албанских жителей Эпира.

Οι περιπέτειες του Ελληνισμού των τελευταίων δεκαετιών (Μικρασιατική καταστροφή), αλλά και οι ιταλικές προκλήσεις με κορύφωση τον торπιλισμό της Έλλης, σφυρηλατούν την απόφαση των Ελλήνων να μην ανεχθούν παθητικά την προσβολή της εθνικής και της

KENTPO EΛΛHNIKOY ΠOΛITIΣMOY – HELLENIC CULTURAL CENTER

44, Altufyevskoe shosse, office No 9

127566 Moscow, Russia

Tel.: +7 495 7084809; Tel./Fax: +7 495 7084810

e-mail: hcc@mail.ru info@hecucenter.ru

www.hecucenter.ru

ανθρώπινης αξιοπρέπειάς τους. Οι Ιταλοί εισβολείς προσκρούουν στο απαραβίαστο τείχος που έχουν ορθώσει τα ελληνικά στρατεύματα κατά μήκος της οροσειράς της Πίνδου. Ήδη κατά το τρίτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου οι ελληνικές δυνάμεις έχουν αντεπιτεθεί και εισχωρήσει στο ελληνικό έδαφος, εγκαινιάζοντας μια σταθερά νικηφόρο προέλαση. Στις διαδοχικές καταλήψεις, ως τα τέλη Δεκεμβρίου 1940, της Κορυτσάς, της Μοσχόπολης, του Πόγραδετς, της Πρεμετής, των Αγίων Σαράντα, του Αργυρόκαστρου και της Χειμάρρας, η ελληνική κοινή γνώμη διακρίνει πλέον, πέρα από την ανάσχεση (αναχαίτιση) της φασιστικής εισβολής, την ανάληψη μιας πορείας απελευθερωτικής υπέρ των αλύτρωτων ομοεθνών της Βόρειας Ηπείρου.

Τραγические события и невзгоды в истории Эллинизма предыдущих десятилетий (Малоазийская катастрофа), а также враждебные действия со стороны Италии, кульминацией которых было торпедирование греческого судна «Элли», выковывают решимость греков противостоять всем посягательствам на их национальное и человеческое достоинство. Итальянские захватчики наталкиваются на мощную, нерушимую стену из греческих войск на всей протяженности Пиндских гор. Уже в третьей декаде ноября греческие подразделения перешли в контрнаступление и начали освобождение греческой земли, начав тем самым победоносное шествие, устойчиво продолжавшееся на протяжении нескольких месяцев. После дальнейших победы, в результате которых к концу 1940 г. были взяты Корица, Мосхополис, Поградец, Преметис, Агия Саранда, Аргирокастро и Химарра, греческое общественное мнение призывает не только остановить фашистскую агрессию, но и приступить к освобождению поработенных соотечественников Северного Эпира.

KENTPO EΛΛHNIKOY ΠOΛITIΣMOY – HELLENIC CULTURAL CENTER

44, Altufyevskoe shosse, office No 9

127566 Moscow, Russia

Tel.: +7 495 7084809; Tel./Fax: +7 495 7084810

e-mail: hcc@mail.ru info@hecucenter.ru

www.hecucenter.ru

Η προέλαση των Ελλήνων στο αλβανικό μέτωπο δεν ανακόπηκε, παρά μόνο από τις καιρικές συνθήκες, καθώς οι χιονοπτώσεις στα ορεινά και οι πλημμύρες στα πεδινά δυσχέραιναν τον ανεφοδιασμό των στρατιωτικών μονάδων, οι οποίες, τότε μόνον, αναγκάστηκαν να διακόψουν την προέλασή τους. Η Κλεισούρα, η οποία είχε καταληφθεί από τις πρώτες ημέρες του 1941, οριοθετούσε τις ακραίες θέσεις των Ελλήνων στο εσωτερικό της Αλβανίας. Ο ελληνικός στρατός δεν θα κατορθώσει να προωθηθεί προς την Αυλώνα και να καταφέρει το τελικό πλήγμα κατά των Ιταλών, αλλά και δεν θα υποχωρήσει, ούτε στο ελάχιστο, από την γραμμή Πόγραδετς-Χειμάρρας. Η μεγάλη ιταλική επίθεση, γνωστή ως «εαρινή», θα καταλήξει σε ναυάγιο. Στη διάρκεια του δεύτερου δεκαημέρου του Μαρτίου, υπό το βλέμμα του ίδιου του Μουσολίνι, οι ιταλικές δυνάμεις, αν και ενισχυμένες σε αριθμό ανδρών και σε πολεμικό υλικό, αποτυγχάνουν να κάμψουν την αντίσταση των ελληνικών προφυλακών και να αντιστρέψουν την έκβαση των πολεμικών επιχειρήσεων.

Продвижение греков на албанском фронте не было остановлено, и только из-за сложных погодных условий, сильнейших снегопадов в горах и наводнений в низинах, из-за которых было нарушено снабжение военных подразделений, греческие войска были вынуждены прервать свое победоносное шествие. Город Клиссура, занятый в первые дни 1941 г., стал точкой максимального продвижения греческих войск вглубь Албании. Греческой армии не удалось достичь стратегически важного порта Валона и нанести решающий удар по итальянцам, но она ни на йоту не отступила от установленной линии фронта Поградец – Химарра. Мощная итальянская атака, известная как «весеннее наступление», полностью захлебнулось. Во второй декаде марта, по признанию самого Муссолини, итальянские силы, несмотря на возросший численный состав и новое оборудование, было не в состоянии

KENTPO EΛΛHNIKOY ΠOΛITIΣMOY – HELLENIC CULTURAL CENTER

44, Altufyevskoe shosse, office No 9

127566 Moscow, Russia

Tel.: +7 495 7084809; Tel./Fax: +7 495 7084810

e-mail: hcc@mail.ru info@hecucenter.ru

www.hecucenter.ru

сломить сопротивление греческих форпостов и обратить вспять ход войны.

Στις 6 Απριλίου 1941 τριάντα (30) ισχυρά εξοπλισμένες γερμανικές μεραρχίες, με την πρόσθετη συμβολή ιταλικών και την κάλυψη βουλγαρικών δυνάμεων, προσβάλλουν ταυτόχρονα το γιουγκοσλαβικό και ελληνικό έδαφος. Η κατάληψη της Θεσσαλονίκης στις 9 Απριλίου 1941, της Λάρισας στις 19 και της Χαλκίδας στις 25 Απριλίου 1941 σηματοδοτούν τη γερμανική προέλαση προς την Αθήνα.

6 апреля 1941 г. тридцать отборных немецких дивизий, усиленные итальянскими и болгарскими соединениями, одновременно напали на югославские и греческие границы. Захват Салоник 9 апреля, Ларисы 19-го и Халкиды 25 апреля 1941 г. предваряли наступление немцев на Афины.

Η κατάρρευση του μετώπου εσήμανε την απαρχή νέας δεινής δοκιμασίας για το έθνος. Ο πρωθυπουργός Κορυζής θα αυτοκτονήσει στις 18 Απριλίου 1941, ενώ στις 20 Απριλίου ο αντιστράτηγος Τσολάκογλου, Διοικητής του Τμήματος Στρατιάς Ηπείρου, παραβιάζοντας τη ρητή εντολή της κυβέρνησης για «αντίσταση μέχρι εσχάτων», θα συνθηκολογήσει με τον εισβολέα. «Αντικαταστήσατε αμέσως Τσολάκογλου», θα τηλεγραφήσει ο αρχιστράτηγος Παπάγος, χωρίς, όμως, τελικά να αποτρέψει τη διάλυση του στρατεύματος. Όταν οι γερμανικές προφυλακές θα φτάσουν στην Αθήνα, στις 27 Απριλίου 1941, ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄, ο νέος πρωθυπουργός Εμμανουήλ Τσουδερός και τα μέλη του υπουργικού συμβουλίου θα έχουν μεταφέρει την έδρα της κυβέρνησης στην Κρήτη. Η Μεγαλόνησος – σημείο στρατηγικής στήριξης με ιδιαίτερη σημασία- θα γίνει το θέατρο της ύστατης μεγάλης μάχης σε ελληνικό έδαφος.

KENTPO EΛΛHNIKOY ΠOΛITIΣMOY – HELLENIC CULTURAL CENTER

44, Altufyevskoe shosse, office No 9

127566 Moscow, Russia

Tel.: +7 495 7084809; Tel./Fax: +7 495 7084810

e-mail: hcc@mail.ru info@hecucenter.ru

www.hecucenter.ru

Развал фронта стал началом новых тяжелых испытаний для греческого народа. Этих условиях премьер-министр Греции Коризис 18 апреля покончил жизнь самоубийством, а 20 апреля генерал Цолакоглу, командовавший греческой армией в Эпире, несмотря на приказ греческого правительства «сражаться до последней капли крови», подписал капитуляцию. Узнав об этом, главнокомандующий Александрос Папагос телеграфировал приказ о немедленном отстранении Цолакоглу, но армия к тому времени уже была распущена. К тому времени, когда 27 апреля передовые немецкие отряды вступили в Афины, король Греции Георг II, новый премьер-министр Эммануил Цудерос и члены кабинета министров отплыли на Крит, куда переехало греческое правительство. Этот великий остров, занимающий исключительно важное стратегическое положение, станет театром последнего сражения за свободу греческой земли.

Η αμυντική οργάνωση του νησιού, η οποία σχεδιάστηκε με πρωτοβουλία του Συμμαχικού Στρατηγείου, έξι μήνες μετά την απόβαση των πρώτων βρετανικών αγημάτων, δεν προσέφερε τα εχέγγυα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της επίθεσης. Το τελευταίο τμήμα του ελληνικού εδάφους έπεσε στα χέρια των Γερμανών στις 30 Μαΐου 1941, αφού προηγήθηκαν σφοδρές συγκρούσεις ενός δεκαήμερου. Το τμήμα αυτής της, πρώτης αλλά και τελευταίας, εκτεταμένης επιχείρησης αερομεταφερόμενων δυνάμεων έμελλε να αποδειχθεί βαρύ για τους νικητές, καθώς έχασαν χιλιάδες επίλεκτους αλεξιπτωτιστές αλλά και πολύτιμο χρόνο, με συνέπειες μοιραίες για την έκβαση της εκστρατείας τους στη Ρωσία και τελικά για την όλη εξέλιξη του πολέμου.

Меры по организации обороны острова, разработанные генштабом союзников спустя шесть месяцев после высадки на Крит первых

KENTPO EΛΛHNIKOY ΠOΛITIΣMOY – HELLENIC CULTURAL CENTER

44, Altufyevskoe shosse, office No 9

127566 Moscow, Russia

Tel.: +7 495 7084809; Tel./Fax: +7 495 7084810

e-mail: hcc@mail.ru info@hecucenter.ru

www.hecucenter.ru

британских подразделений, были недостаточными для эффективного отражения атаки. 30 мая 1941 г., спустя 10 дней интенсивных боев, последний оплот греческой государственности перешел в руки немцев. Но цена этой грандиозной воздушно-десантной операции, ставшей для немцев первой и одновременно последней, была слишком высока для победителей. Немцы потеряли тысячи десантников и драгоценное время, что привело к фатальным последствиям для исхода военной кампании в России и, в конечном счете, предопределило дальнейший ход войны.

Κοιτίδα ανάτασης και δύναμης στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου η Ελλάδα. Και ο αγώνας των Ελλήνων, στο όνομα της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, κατάθεση ήθους, αλλά και πηγή ελπίδων! Τέσσερα χρόνια πικρών εμπειριών και δεινών δοκιμασιών έδιναν τη θέση τους σε μια περίοδο πλημμυρισμένη από προσδοκίες – ανεκπλήρωτες στο παρελθόν – αναβαπτισμένες τώρα στο πνεύμα της νέας εποχής που ήδη αναδυόταν. Η ικανοποίηση των εκκρεμών εθνικών διεκδικήσεων και η επούλωση των πληγών του πολέμου αποτελούσαν προτεραιότητες καθοριστικής σημασίας στη συνείδηση του ελληνικού λαού.

Во время Второй мировой войны Греция стала колыбелью мужества и духа, борьба греческого народа во имя независимости, демократии, человеческих ценностей доказала его моральное превосходство и послужила источником надежд для других народов. За четырехлетним периодом горького опыта и тяжелых страданий последовало время, исполненное несбыточных надежд на светлое будущее, которые вновь возродились в духе новой, уже наступившей эпохи. Воплощение нереализованных национальных чаяний и заживление ран военного времени имели определяющую роль для самосознания греческого народа.

KENTPO EΛΛHNIKOY ΠOΛITIΣMOY – HELLENIC CULTURAL CENTER

44, Altufyevskoe shosse, office No 9

127566 Moscow, Russia

Tel.: +7 495 7084809; Tel./Fax: +7 495 7084810

e-mail: hcc@mail.ru info@hecucenter.ru

www.hecucenter.ru

Μολονότι έχουν μεσολαβήσει πάνω από 60 χρόνια από τη λήξη του πολέμου, οι προσδοκίες και τα οράματα, που ενέπνεαν τότε τον ελληνικό λαό, προβάλλουν και σήμερα επίκαιρα. Η αναγωγή αυτών των προσδοκιών και των οραμάτων σε σταθερές αρχές και αξιόπιστες προτάσεις, καταξιωμένες μέσα από πικρές εμπειρίες και σκληρούς αγώνες, ήταν εύλογο να τους προσδώσει μεγαλύτερη διάρκεια. Περισσότερο, όμως, και από την αναγωγή, η βίωσή τους στην πράξη, αυτό που ο Άγγελος Τερζάκης ονόμασε «πάθος ελευθερίας», αφού τροφοδότησε την αντίσταση στις δυνάμεις του ολοκληρωτισμού και της βίας, διαγράφει την τροχιά του προς το μέλλον, προς το σήμερα, και επιβάλλει στους σύγχρονους Έλληνες, ιδίως στη δεδομένη χρονική συγκυρία, να ανταποκριθούν τα μέγιστα και να σταθούν αντάξιοι τους βάρους της κληρονομιάς των προγόνων τους.

И хотя прошло уже более 60 лет с момента завершения войны, эти надежды и мечты, которые в то время служили вдохновением для греческого народа, живы и по сей день. Лежащие в их основе прочные и надежные принципы, укорененные в горьком опыте и трудностях борьбы, заслуживают того, чтобы им следовали и в будущем. Но еще важнее то, что эти принципы живы до сих пор, и то, что Ангелос Терзакис назвал «страстью к свободе», которая питала сопротивление силам тоталитаризма и насилия, прокладывает себе дорогу в будущее, и обязывает современных греков, особенно в нынешних исторических условиях, наилучшим образом отвечать требованиям своего времени и быть достойными богатого наследия своих предков.

- *Πηγή: «Η Ελλάδα στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο» του Κωνσταντίνου Σβολόπουλου*
- *Παράφραση: Θεοδώρα Γιαννίτση, κ.μ.π., - σύνταξη, επιλογή υλικού: Δώρα Γιαννίτση*
- *Περeвод: Ю.Д. Квашинин, И.Г. Белецкая - μετάφραση: Γιούρι Κβασνίν, Ειρήνη Μπελέτσκαγια.*

KENTPO EΛΛHNIKOY ΠOΛITIΣMOY – HELLENIC CULTURAL CENTER

44, Altufyevskoe shosse, office No 9

127566 Moscow, Russia

Tel.: +7 495 7084809; Tel./Fax: +7 495 7084810

e-mail: hcc@mail.ru info@hecucenter.ru

www.hecucenter.ru